

У НУМАРЫ:

"БАЦЬКАЎШЧЫНА" АТРЫМАЛА ПРЭМІЮ ІМЯ МІКОЛЫ ГАНЬКА

Урачыстае ўзнагароджанне адбылося 21 верасня падчас пасяджэння Управы МГА "ЗБС "Бацькаўшчына". Прэмію ўручыў Ягор Фядзюшын па даручэнні яе заснавальніцы Марыі Ганько – дзяячкі беларускай дыяспары ў Канадзе.

Працяг на стар. 3

ВЫЙШАЎ ЗБОРНІК ТВОРАЎ ЮРКІ ВІЦЬБІЧА

У серыі "Бібліятэка Бацькаўшчыны" выйшла кніга даваеннай прозы беларускага пісьменніка і публіцыста, дзеяча эміграцыі ў Амерыцы Юркі Віцьбіча пад назвай "Лшоно Габоо Бй-рушалайм".

Працяг на стар. 3

У ТАРТУ ЎТВАРЫЛАСЯ СУПОЛКА ТБМ

Арганізацыйны сход Суполкі Таварыства беларускай мовы Тартускага ўніверсітэта адбыўся 20 верасня 2011 года. Старшынёй Суполкі ТБМ Тартускага ўніверсітэта быў абраны Ігар Слуцка.

Працяг на стар. 7

БЕЛАРУСКІЯ ЛІТАРАТАРЫ ЎЗЯЛІ ЎДЗЕЛ У КНІЖНЫМ КІРМАШЫ Ў ГЁТЭБОРГУ

Працяг на стар. 6

НАВІНЫ МГА "ЗБС "БАЦЬКАЎШЧЫНА"

ЖЫВЕ БУРАЎКІН! ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!

Святочная вечарына, прысвечаная 75-годдзю Геннадзя Бураўкіна, адбылася 14 верасня ў мінскай галерэі сучаснага мастацтва "Ў". Арганізавала імпрэзу Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына".

Жадаючых павіншаваць любімага паэта сабралася паўночная зала. Многім прыйшлося стаяць на вуліцы перад уваходам у галерэю.

Адкрыла вечарыну кіраўнік Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына" Алена Макоўская. Яна падзякавала Генадзю Бураўкіну за творчасць і за плённую працу на карысць усіх беларусаў.

"Генадзь Мікалаевіч не

толькі даўні сябра нашай арганізацыі, а яшчэ ён вялікі спрыяльнік "Бацькаўшчыны", які заўжды ў складаныя моманты працягваў руку дапамогі. Генадзь Бураўкін і Радзім Гарэцкі – людзі, па маральную падтрымку і па параду да якіх мы заўжды звяртаемся. Мы вельмі цэнім і тое, што нас звязваюць не толькі дзелавыя, а яшчэ і вельмі цёплыя чалавечыя стасункі," – сказала Алена Макоўская.

На ўспамін пра супольнае наведванне беларускай бібліятэкі імя Ф. Скарыны ў Лондане старшыня Рады "Бацькаўшчыны" Ніна Шыдлоўская ўручыла Генадзю Мікалаевічу ў падару-

нак ад Згуртавання альбом партрэтаў Радзівілаў XVIII-XIX стагоддзяў.

"Ён ужо даўно стаў народным паэтам, ён жывы класік беларускай літаратуры", – сказаў пра Бураўкіна акадэмік Радзім Гарэцкі і дадаў гучнае: "Жыве Бураўкін! Жыве Беларусь!"

Словы Радзіма Гарэцкага пра народнага паэта пацвердзілі і вядучы вечарыны, паэт Леанід Дранько-Майсюк, прыгадаўшы, што падчас літаратурных сустрэчаў з Бураўкіным у школах настаўнікі часта папамышчы называюць яго Народным паэтам Беларусі і, вядома ж, насамрэч памылікі

тут ніякай няма, бо Бураўкін і ёсць наш народны паэт.

Старшыня Таварыства беларускай мовы Алег Трусаў справядліва адзначыў, што калі б Бураўкін напісаў толькі сваю "Калыханку", ён бы ўжо ўвайшоў у гісторыю.

Сябра юбіляра рэжысёр Віктар Дашук падарыў паэту лекі, ды не простыя – дарагія, замежныя, а галоўнае ўніверсальныя, ад усіх хваробаў дапамагаюць. Па цяжару ды форме падарунка, усе, канешне здагадаліся пра яго змест: найлепшыя лекі – гэта відавочна каньяк. А вось паэт Уладзімір Някляеў прысвяціў Генадзю Мікалаевічу верш, а ў якасці падарунка прынёс тэлевізар на знак таго, каб былы кіраўнік Белтэлерадыёкампаніі ўбачыў па ім "новае Беларускае тэлебачанне, дзе скажучь пра тое, што ўлада змянілася і змянілася стаўленне ў краіне да ўласнай культуры і мовы".

Вітанне ад старшыні рады БНР Івонкі Сурвіллы і яе намесніка Сяргея Навумчыка зачытаў рэдактар інтэрнэт-газеты "Салідарнасць" Алесь Старыкевіч. Таксама свае віншаванні паэту даслалі Рыгор Барадулін, Ніл Гілевіч, Сяргей Панізнік і многія іншыя.

Даўня калега Генадзя Бураўкіна пра працы на Белтэлерадыёкампаніі Зінаіда Бандарэнка падзякавала паэту за "добрых людзей, якіх ён нам адкрыў". Сярод гэтых адкрыццяў, да прыкладу, Анатоль Сус,

якога Генадзь Мікалаевіч запрасіў на працу, хаця той і не меў асаблівых здольнасцяў да працы на тэлебачанні.

Павіншаваў Генадзя Бураўкіна і любімы амбасадар беларусаў – Стэфан Эрыксан. Ён пажадаў імянінніку і ўсім беларускім паэтам прызнання ў сваёй краіне.

Свае віншаванні са сцэны агучылі таксама Алесь Пашкевіч, Васіль Зуёнак, Андрэй Хадановіч, Марыя Захарэвіч, Рыгор Сітніца, Станіслаў Шушкевіч, Алесь Пушкін і інш.

Не спіхалі воплескі ўдзячных глядачоў, гучалі віншаванні і пажаданні на адрас імянінніка, стос

3 падарункам юбіляру – Радзім Гарэцкі

падарункаў на стале, за якім сядзеў Генадзь Мікалаевіч, імкліва рос. Цудоўны настрой дапамагаў ствараць Зміцер Вайццошкевіч, ён выконваў свае песні на вершы Генадзя Бураўкіна, а на-

Падарунак ад "Бацькаўшчыны" ўручаюць Алена Макоўская і Ніна Шыдлоўская

прыканцы ўся зала хорам заспявала вядомую ўсім з дзяцінства Бураўкінскую "Калыханку".

Кожнаму хацелася ска-

выступіць страшным словам "рэгламент". Нягледзячы на гэта, вечарына атрымалася вельмі цёплай і ўтульнай і ў той жа час сапраўды ўрачыстай.

На развітанне Генадзь Бураўкін прачытаў некалькі новых вершаў, якія яшчэ не ўвайшлі ні ў адну з выдадзеных кніг, ды пажадаў усім беларусам доўга жыць: "Беларусам трэба жыць доўга, каб паспець многае зрабіць, зрабіць тое, што іншыя народы даўно зрабілі. З часам я зразумеў, што ёсць рэчы, якія дараваць нельга, і нядобра, калі наш народ даруе і не раз, і не два тое, што дараваць нельга – здзек са сваёй душы, са сваёй гісторыі, са сваёй мовы. Каб гэта выправіць, шчырыя беларусы павінны жыць доўга".

Гэтыя словы паэта зала вітала воплескамі стоячы.

Інфармацыйны цэнтр МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

МЭС БЕЛАРУСІ АДМОВІЛАСЯ НАЗВАЦЬ ПРЫЧЫНЫ АНУЛЯВАННЯ ВІЗЫ ЯЎГЕНУ ВАПУ

Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" атрымала адказ Міністэрства замежных спраў Беларусі на паўторны зварот з просьбай патлумачыць прычыны анулявання ўязной візы ў Рэспубліку Беларусь Яўгену Вапу – старшыні ўправы "Радзё Рацыя", галоўнаму рэдактару тыднёвіка беларусаў у Польшчы "Ніва", сябру Кансультацыйнай Рады па справах беларусаў замеж-

жа пры Міністэрстве культуры, сябру Вялікай Рады "Бацькаўшчыны".

У лісце, падпісаным намеснікам міністра Сяргеем Алейнікам, гаворыцца, што "даць інфармацыю аб прычынах анулявання візы для ўезда ў Рэспубліку Беларусь грамадзяніну Рэспублікі Польшча Яўгену Вапу не прадстаўляецца магчымым".

Пры гэтым у лісце даецца спасылка на артыкул 31

Закона Рэспублікі Беларусь "Аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь" ад 4 студзеня 2010 г. № 105-3, згодна з якім органы, якія прынялі рашэнне аб адмове ва ўездзе ў Рэспубліку Беларусь або ануляванні візы для ўезда ў Рэспубліку Беларусь, не абавязаны інфармаваць замежнага грамадзяніна, яго сваякоў і прадстаўнікоў аб

падставах прыняцця такога рашэння.

Таксама ў лісце адзначаецца, што артыкулам 20 Пагаднення паміж Урадам Рэспублікі Беларусь і Урадам Рэспублікі Польшча аб узаемных паездках грамадзян ад 20 снежня 2007 г. устаноўлена, што палажэнні Пагаднення "не абмяжоўваюць права кампетэнтных органаў дзяржавы адной Стараны адмовіць у

ўездзе або абмежаваць тэрмін прабы-вання на тэрыторыі сваёй дзяржавы грамадзянам дзяржавы другой Стара-ны, калі гэта выцякае з палажэнняў на-цыянальнага заканадаўства”.

Нагадаем, Яўген Вапа з’яўляецца сябрам Вялікай Рады Згуртаван-ня “Бацькаўшчына” і менавіта па запрашэнні “Бацькаўшчыны” ён ат-рымаў службовую візу для ўезду ў Бе-ларусь. 23 траўня пры перасячэнні бе-ларускай мяжы беларускія памежныя службы анулявалі візу Яўгену Вапу, не пусціўшы такім чынам на тэрыторыю

Беларусі. Прычыны такога рашэння Пасольства Рэспублікі Беларусь у Вар-шаве назваць адмовілася.

У сувязі з гэтым Згуртаванне бела-русаў свету “Бацькаўшчына” звярну-лася ў МЗС Беларусі з просьбай пат-лумачыць прычыны анулявання візы. На першы ліст МЗС ніяк не адрэ-гавала. Адказ, як бачым адмоўны, “Бацькаўшчына” атрымала толькі пасля паўторнага звароту ў МЗС, у якім спаслалася на Закон Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2011 г. № 300-3 “Аб зваротах грамадзян і юрыдычных

асоб”.

Адзначым, што Яўген Вапа з’яўля-ецца актыўным грамадскім дзеячам беларускай нацыянальнай меншасці ў Польшчы, старшынёй Беларускага саюза ў Польшчы. Шмат у чым дзякую-чы яго дзейнасці беларуская меншасць у Беласточчыне захавалася і актыўна дзейнічае на грамадска-культурнай ніве. Не зважаючы на ўсё гэта, Беларусь – краіна-Радзіма – стала для Яўгена Вапы недасяжнай.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

ЗГУРТАВАННЕ БЕЛАРУСАЎ СВЕТУ “БАЦЬКАЎШЧЫНА” АТРЫМАЛА ПРЭМІЮ ІМЯ МІКОЛЫ ГАНЬКА

Урачыстае ўзнагароджанне адбы-лося 21 верасня падчас пасяджэння Управы МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”. Прэмію ўручыў Ягор Фядзюшын па даручэнні яе заснавальніцы Марыі Ганько – дзяячкі беларускай дыяспары ў Канадзе.

“У гэтым годзе мы вырашылі адзна-чыць прэміяй Згуртаванне беларусаў свету “Бацькаўшчына” “за руплівую працу па кансалідацыі беларусаў за-межжа і папулярызацыі беларускай культуры на Бацькаўшчыне і за яе межамі”. На нашу думку, кансалідацыя беларусаў замежжа – гэта вельмі важ-ная справа”, – сказаў Ягор Фядзюшын.

Прымаючы ўзнагароду кіраўнік МГА “ЗБС “Бацькаўшчына” Алена Макоўская адзначыла: “Гэтая прэмія – вельмі каштоўная і значная для нас, яна натхняе нас на далейшую працу на карысць Бацькаўшчыны”.

Прэмія была заснавана ў 2009 годзе Марыяй Ганько ў гонар свайго мужа, выдатнага дзеяча беларускай эміграцыі Міколы Ганька. У папярэднія гады

Прэмію прымае ад Ягора Фядзюшына Алена Макоўская

прэміяй уганароўваліся Вольга Іпатава (2009 г.) і Віялета Кавалёва (2010 г.) за вялікую асветніцкую працу і прапаган-

ду дасягненняў беларускай эміграцыі ў Канадзе.

*Інфармацыйны цэнтр
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”*

ВЫЙШАЎ ЗБОРНІК ТВОРАЎ ЮРКІ ВІЦЬБІЧА

У серыі “Бібліятэка Бацькаўшчыны” выйшла кніга даваеннай прозы бела-рускага пісьменніка і пуб-ліцыста, дзеяча эміграцыі ў Амерыцы Юркі Віцьбіча пад назвай “Лішноно Габоо Бі-рушалайм”.

Кніга складаецца з най-больш адметных твораў даваеннай прозы, якія ўпершыню ў Беларусі пуб-лікуюцца асобным выдан-нем. Гэтыя тэксты сведчаць пра своеасаблівы стыль пісьменніка, што выраз-на вылучаўся з канонаў

тагачаснага савецкага пісь-менства. Акампануюць ім успаміны Юркі Віцьбіча пра літаратурнае згуртаванне “Узвышша”, сябрам якога ён быў, ды лісты, прысвеча-ныя міжваеннай беларускай літаратуры.

Назву кнізе дало адно з апавяданняў Юркі Віцьбіча. “ЛішноноГабооБірушалайм” – гэта вядомае габрэйскае выслоўе, якое ў перакладзе з старажытнагабрэйскай мовы азначае “У наступным годзе ў Ерусаліме”.

У якасці ўкладальніка

кнігі выступіў Лявон Юрэвіч. Ён жа напісаў і прадмову да кнігі. Рэдактары – Ціхан Чарнякевіч і Наталля Гар-дзюшка.

Змешчаныя ў зборніку творы былі ўпершыню апублікаваныя на пачатку 1930-х гг. Пра іх распавядае Наталля Гардзюшка:

“Арцыбіскуп і смерд” – гэта прыклад своеасаблівай гістарычнай прозы. “Смерць Ірмы Лаймінг” і “Лішноно Габоо Бірушалайм” распавядаюць пра першыя гады савецкай улады ў Беларусі,

паказваюць іх адрозна ад таго, як гэтага патрабавала савецкая прапаганда. У творы, што даў назву зборніку, адлюстраваны непаўторны каларыт габрэйскага мястэчка, ягоны свет, разбураны рэвалюцыйнымі падзеямі. Менавіта таму Юрка Віцьбіч быў абвінавачаны крытыкамі ў нацдэмаўшчыне і сіянізме і не быў прыняты нават у кандыдаты ў Саюз савецкіх пісьменнікаў БССР. Зразу-

мела, што пазней у Савецкай Беларусі гэтыя творы больш не перавыдаваліся, а асоба самога Юрка Віцьбіча, што ў паваяенны час жыў у ЗША, малявалася выключна чорнымі фарбамі. Таму шырокаму колу чытачоў змешчаныя ў зборніку творы былі невядомыя".

Па словах рэдактара кнігі Ціхана Чарнякевіча, "у артыкулах, нарысах, шматлікіх лістах Віцьбіч аднаўляе ўсе

перыпетыі літаратурнага побыту і гістарычных варункаў, у якія яму давялося жыць да вайны. Кніга "Лшоно Габоо Бйрушалайм", такім чынам, - вельмі каштоўны матэрыял не толькі для філолага, але і для гісторыка, краязнаўца, які цікавіцца Віцебшчынай".

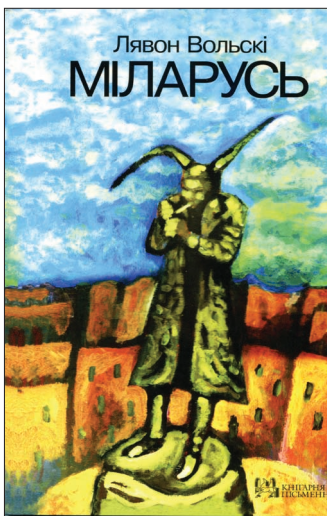
Выданне з'яўляецца новай спробай вяртання творчай спадчыны Юрка Віцьбіча ў Беларусь і разлічана як

на літаратуразнаўцаў і гісторыкаў, так і на ўсіх аматараў беларускай літаратуры.

Лшоно Габоо Бйрушалайм : даваенная проза / Юрка Віцьбіч. Мінск Кнігазбор :, 2011. — 232 с.— (Бібліятэка Бацькаўшчыны ; кн. 19).

Інфармацыйны цэнтр МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

ЛЯВОН ВОЛЬСКІ ВЫДАЎ ПЕРШУЮ КНІГУ ПРОЗЫ

Вядомы беларускі музыка, лідар гуртоў "Крамбамбуля", "NRM", "Мроя" Лявон Вольскі выдаў першую кнігу прозы пад назвай "Міларусь". Кніга выйшла ў Бібліятэцы Саюза беларускіх пісьменнікаў пры падтрымцы Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына".

Выданне склалі 13 апавяданняў і аповесць "Пакуль сабачка жывы", напісаныя Лявоном Вольскім у розныя гады. Самыя "старажытныя" створаны ажно ў канцы 1980-х. Малюнкі ў кнізе і вокладка таксама

аўтарства Лявона Вольскага.

Сімвалічна, што першую партыю кнігі аўтар забраў з друкарні 14 верасня, якраз на свой Дзень нараджэння.

"Гэта мая першая кніга. Прэм'ерная кніга - як першы альбом гурта - ты яшчэ не выйшаў на роўную дарогу, ты мацаеш нейкія накірункі, часцяком брыдзеш у цемры, па хмызняках і лясных сцяжынах... Ідзеш, ідзеш... Вось я і прыйшоў да Вас з гэтай кнігаю", - напісаў Лявон Вольскі ў звароце да чытачоў на вокладцы кнігі.

Назву зборніку дало адно

з апавяданняў пра тое, як беларускія дэмакратычныя актывісты, якія хочуць нешта змяніць, вырашаюць змяніць назву краіны, таму што лічаць, менавіта яе вінаватай ва ўсіх народных бедях.

Міларусь : апавяданні, аповесць / Лявон Вольскі. - Мінск: Медіал, 2011. - 180 с.: іл. - (Бібліятэка Саюза беларускіх пісьменнікаў "Кнігарня пісьменніка"; вып. 11).

Інфармацыйны цэнтр МГА "ЗБС "Бацькаўшчына"

НАВІНЫ

ВАРШАЎСКОЙ КАФЕДРЫ БЕЛАРУСІСТЫКІ – 55 ГАДОЎ

Кафедра беларусістыкі Варшаўскага ўніверсітэта адзначае 55-годдзе свайго існавання. З гэтай нагоды 16 верасня ў Гайнаўцы прайшла навукова-практычная канферэнцыя з удзелам даследчыкаў з Польшчы, Беларусі і Нямеччыны.

Як адзначыў шматгадовы загадчык кафедры, прафесар Аляксандр Баршчэўскі, аглядаючыся на гісторыю існавання беларускага руху ў Польшчы, а таксама на гісторыю кафедры, можна сцвярджаць, што часы росквіту, на жаль, ужо мінулі.

"Перыяд рамантычны ў беларускім руху прайшоў, яго ўжо няма. Ён быў тады, калі нашыя пісьменнікі

правялі 30 тысяч аўтарскіх сустрэч, на якія прыходзілі тысячы людзей. Сёння сабе не ўяўляю, каб нешта такое магло б адбывацца, - сказаў Аляксандр Баршчэўскі. - Гэта ж датычыць і студэнтаў - набор на беларускую філалогію і ў Варшаве, і ў Беластоку, і ў Любліне, на жаль, не ўзрастае, а памяншаецца. Але нягледзячы на гэта, кафедра існуе не толькі як дыдактычная пляцоўка, але таксама як навуковая".

Сёлета кафедра беларусістыкі Варшаўскага ўніверсітэта прыняла 42 заявы ахвотных вучыць беларускую мову, літаратуру, гісторыю і культуру, з якіх толькі невялікі адсотак - выпускнікі школ Падляшша.

Паводле "Радыё Рацыя"

ПАЗЬНЯК СУСТРЭЎСЯ З БЕЛАРУСАМІ Ў ВАРШАВЕ

Фота radyjo.net

Прэзентацыя новай кнігі Зянона Пазьняка "Сэсія незалежнасці" адбылася 15 верасня ў варшаўскім Палацы культуры і навукі. Імпрэзу арганізавала Беларуская Нацыянальная Памяць.

У кнізе "Сэсія незалежнасці" сабраны дакумен-

ты і інфармацыя, звязаныя з падзеямі 1991 года, калі Беларусь дамаглася незалежнасці. Найбольшы інтэрэс да прэзентацыі выдання праявілі студэнты, які навучаюцца ў Польшчы па праграме Каліноўскага.

gazetaby.com

ЖЫХАРЫ ВАРШАВЫ ПАПІСАЛІ БОЛЬШ ЗА ТЫСЯЧУ ПАШТОВАК БЯЛЯЦКАМУ

Каля прэзідэнцкага палаца ў Варшаве прайшла акцыя салідарнасці з Алесем Бяляцкім. Удзельнікі акцыі вырашылі падтрымаць зняволенага праваабаронцу віншавальнымі паштоўкамі да дня яго народзінаў – 25-га верасня.

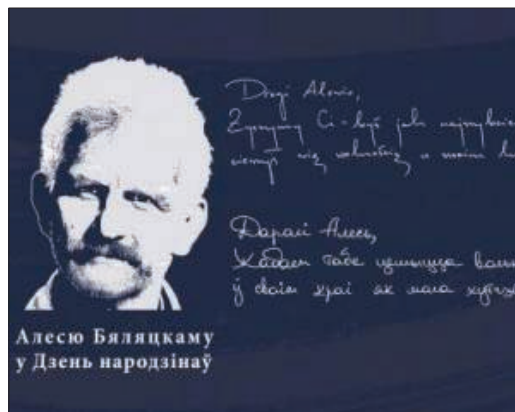
Адзін з удзельнікаў акцыі, прадстаўнік Фонду “Баторыя” Павал Багінскі адзначыў, што жыхары Варшавы вельмі ахвотна падпісалі паштоўкі.

“Удалося сабраць звыш 1000 паштовак. Жыхары Варшавы вельмі ахвотна іх падпісалі, вельмі станоўча да гэта-

га паставіліся, – гаворыць Павал Багінскі. – Быў водгук у СМІ – на некалькіх радыёстанцыях і па тэлебачанні з’явілася інфармацыя пра акцыю”.

Паштоўкі са словамі: “Дарагі Алесь, жадаем табе цешыцца вольнасцю ў сваім краі як мага хутчэй” былі накіраваныя ў следчы ізалятар, дзе знаходзіцца праваабаронца. У акцыі ўзяў удзел міністр замежных справаў Польшчы Радаслаў Сікорскі.

Паводле “Радыё Рацыя”

СВАБОДУ БЯЛЯЦКАМУ ПАТРАБАВАЛІ Ў КЫРГЫЗСТАНЕ, РАСІІ, ШВЕЦЫІ, ЛІТВЕ

Пікеты з патрабаваннямі вызваліць старшыню праваабарончага цэнтру “Вясна” Алеся Бяляцкага адбыліся 5 верасня ў Маскве, Стакгольме, Бішкеку і Вільні.

Акцыя салідарнасці ў Стакгольме

Масква

Ля амбасады Беларусі ў Маскве прайшла серыя адзіночных пікетаў з патрабаваннем вызваліць Алеся Бяляцкага.

З плакатамі “Свабоду палітычным зняволеным у Беларусі” і “Свабоду Алесю Бяляцкаму” па чарзе стаялі кіраўнік Цэнтру развіцця дэмакратыі і правоў чалавека Юрый Джыбладзэ, прадстаўнік камітэта міжнароднага кантролю за сітуацыяй з правамі чалавека ў Беларусі Аляксандр Мнацаканян, прадстаўнік камітэта “Грамадзянскае садзейнічанне” Алена Рабініна, кіраўнік фонду “Грамадскі вердыкт” Наталля Таўбіна, кіраўнік

арганізацыі “Мемарыял” Алег Арлоў, а таксама Фрыдэрыка Бэр з “Amnesty International”.

Праваабаронцы на працягу гадзіны пікетавалі амбасаду, пасля чаго падпісалі і перадалі зварот на імя амбасадара Беларусі ў Расіі з патрабаваннем вызвалення арыштаванага беларускага калегі.

Стакгольм

5 верасня адбыўся пікет у падтрымку Алеся Бяляцкага ля амбасады Беларусі ў Стакгольме. Удзельнікі акцыі трымалі плакаты з надпісамі “Свабоду Алесю Бяляцкаму” па-беларуску і па-шведску.

Пасля выступу старшыні швед-

скай праваабарончай арганізацыі “Östgruppen” Марціна Углы планавалася перадаць ліст амбасадару Беларусі ў Швецыі з патрабаваннямі неадкладна вызваліць Алеся Бяляцкага. Аднак у амбасадзе адмовіліся прыняць ліст, у выніку чаго ліст паклалі ў паштовую скрыню амбасады.

Бішкек

Праваабаронцы ў Бішкеку наладзілі пікет ля амбасады Беларусі з патрабаваннем вызвалення Алеся Бяляцкага з-пад варты. Гэта ўжо другая такая акцыя ў Бішкеку за апошні час.

17 жніўня некалькі дзясяткаў актывістаў кыргызскай грамадскай арганізацыі “Грамадзяне супраць карупцыі” таксама пікетавалі беларускае пасольства ў Бішкеку. Кіраўніца арганізацыі Талекан Ісмаілава паведаміла, што Алесь Бяляцкі двойчы быў у Кыргызстане і спрыяў дэмакратычным пераменам у гэтай краіне.

Вільня

У той жа дзень пікет у абарону Алеся Бяляцкага і іншых беларускіх палітвязняў зладзілі беларусы Літвы перад будынкам амбасады Беларусі ў Вільні.

Старшыня Таварыства беларускай культуры ў Літве Хведар Нюнька адзначыў, што беларуская справа, у тым ліку дзякуючы скандалу з выдачай літоўскімі ўладамі рахункаў Алеся Бяляцкага, у Літве прыцягвае да сябе ўсё большую ўвагу грамадскасці.

Па інфармацыі Хведара Нюнькі, у Касцёле Святога Францыска Асізскага ў Вільні таксама прайшла служба за вызваленне Алеся Бяляцкага і іншых.

Паводле “Радыё Свабода” і “Радыё Рацыя”

БЕЛАРУСКІЯ ЛІТАРАТАРЫ ЎЗЯЛІ ЎДЗЕЛ У КНІЖНЫМ КІРМАШЫ Ў ГЁТЭБОРГУ

З 22 па 25 верасня ў шведскім горадзе Гётэборг прайшоў адзін з найбуйнейшых кніжных кірмашоў у свеце. Актыўны ўдзел у працы кірмашу ўзялі і беларускія творцы.

Па словах старшыні Саюза беларускіх пісьменнікаў Алесь Пашкевіч, такая шматлікая дэлегацыя беларускіх пісьменнікаў і выдаўцоў на кірмашы ў Гётэборгу была прадстаўленая ўпершыню – як колькасна, так і па маштабнасці ды значнасці прадстаўленых праектаў, літаратурных выступоў, дыскусіяў і семінараў. Да таго ж, упершыню была прадстаўленая па-шведску і такая колькасць кніг беларускіх аўтараў.

Адной з галоўных падзеяў беларускага культурнага дэсанту была прэзентацыя анталогіі сучаснай беларускай літаратуры “Språket som svalan bor i dess hjärta”. Так у перакладзе на шведскую гучыць радок “Мова ластаўкай жыве ў сэрцах” з верша Вольгі Іпатавай. Вялікая заслуга ў падрыхтоўцы і выданні анталогіі належыць Марыі Сёдерберг, ініцыятарцы і натхняльніцы сумесных беларуска-шведскіх “Літаратурных падарожжаў”, што ўжо цягам 10 гадоў адбываюцца падчас Дзён культуры Швецыі ў нашай краіне.

У кнізе ў перакладзе на шведскую прадстаўленыя празаічныя і паэтычныя творы 30 айчынных літаратараў, якія бралі актыўны ўдзел у вандроўках цягам гэтага дзесяцігоддзя. Шыкоўнае выданне багата ілюстраванае яркімі фотаздымкамі Марыі Сёдерберг.

На беларускім стэндзе ў Гётэборгу былі прадстаўленыя яшчэ тры асобныя выданні айчынных аўтараў – “Малая падарожная кніжка па Горадзе Сонца” Артура Клінава, “Плошча” Барыса Пятровіча і зборнік вершаў Андрэя Хадановіча.

Акрамя вышэйзгаданых пісьменнікаў, беларускую

літаратурную дэлегацыю ў Швецыю прадставілі Святлана Алексіевіч, Алесь Пашкевіч, Зміцер Вайццошкевіч, Марыя Мартысевіч, Дзмітры Плакс, Анка Упала, а таксама прадстаўнікі беларускіх незалежных выдавецтваў.

Ганаровым госцем кірмашу сёлета была Нямеччына, а таму нямецкамоўная літаратура ў Гётэборгу была найбольш пашыраная. Але, як адзначыў Алесь Пашкевіч, па маштабнасці сваёй прысутнасці беларуская літаратура смела займала другое месца.

Падводзячы вынікі сёлетага візіту ў Гётэборг, старшыня СБП сказаў: “Дзякуючы прэзентацыі сучаснай беларускай літаратуры на кірмашы многія шведскія чытачы папросту адкрылі для сябе новую культурную краіну, амаль суседку. Бо даехаць са Стакгольма да Гомеля, як выявілася, нашмат бліжэй, чым са шведскай сталіцы да яе самых паўночных межаў”.

Сваімі ўражаннямі ад Гётэборгскага кірмашу падзяліўся пісьменнік, галоўны рэдактар часопіса “Дзеяслоў” Барыс Пятровіч: “Варта адзначыць, што хоць кірмаш і адбываўся ў Гётэборгу, я сустрэў там вельмі шмат знаёмых пісьменнікаў са Стакгольму і іншых шведскіх гарадоў.

Дзмітры Плакс і Барыс Пятровіч

Яны бывалі ў Беларусі і падчас кірмашу вельмі годна выступілі на беларускім стэндзе. І хоць мерапрыемствы ішлі па прынцыпе non-stop і гледачы ўвесь час змяняліся, цікавасць да нашай літаратуры ўсё роўна была вельмі вялікая”.

На пытанне пра водгукі на сваю кнігу “Плошча”, прэзентаваную падчас кірмашу, Барыс Пятровіч адказаў: “У Швецыі існуе так званы Дзень крытыкі. Праз некаторыя час пасля выхаду новай кнігі ўсе асноўныя шведскія выданні, якія маюць аддзелы культуры ці літаратуры, змяшчаюць рэцэнзіі на яе. Дзень крытыкі новых беларускіх кніг – Артура Клінава, Андрэя Хадановіча і маёй – 29 верасня. Хочац-

ца падкрэсліць, што выбар рэцэнзентаў адвольны і незалежны. І, на маю думку, гэта вельмі важна. Яны самі абіраюць, што рэцэнзаваць і рэкамендаваць чытачам, ніхто над імі не стаіць. А таму – паглядзім”.

Ад імя Саюза пісьменнікаў Алесь Пашкевіч выказаў удзячнасць за магчымасць беларускага свята ў Гётэборгу Амбасадзе Каралеўства Швецыі ў Беларусі, Шведскаму саюзу пісьменнікаў, Шведскаму ПЭН-клубу і асабіста непасрэднай укладальніцы анталогіі, а таксама арганізатарцы беларускага літаратурнага стэнду на кірмашы – спадарыні Марыі Сёдерберг.

Прэсавая служба СБП

БЕЛАРУСКІЯ ГІСТОРЫІ З ПАДЛЯШША ПАЧУЛІ Ў ОРЛІ

Спектакль “Ой даўно, даўно... Беларускія гісторыі з Падляшша” 4 верасня паказалі ў синагозе ў Орлі, што каля Бельска Падляшскага (Польшча). Арганізавала пастаноўку Аб’яднанне на карысць дзяцей і моладзі, якія вывучаюць беларускую мову “АБ-БА”.

Спектакль заснаваны на ўспамінах жыхароў беларускіх вёсак, якія знаходзяцца паміж Бельскам і Гайнаўкай. На сцэне выступілі маладыя актёры

з беластоцкіх школ, якія вывучаюць беларускую мову. Напрыканцы 2009 года маладыя людзі пачалі актыўную падрыхтоўку – збіралі ўспаміны, удзельнічалі ў тэатральных майстар-класах.

Пра асаблівасці спектаклю распавяла Аліна Ваўранюк, аўтарка сцэнарыю і рэжысёрка спектаклю: “Гэта гісторыі канкрэтных дзяцей, канкрэтных сем’яў, гісторыі з розных частак Беластоцчыны. Калі мы працавалі над гэтымі гісторыямі, глядзелі

на карту і адзначалі тры месцы, з якіх бабулі і дзядулі, то выйшла, што ўсе яны жылі паміж Гайнаўкай і Бельскам. Так што вырашылі, што гэта фактычна беларускія гісторыі з Падляшша”.

Маладзёвы выступае з гэтым спектаклем ад пачатку 2011 года. За гэты час яны наведвалі ўжо 14 мясцін на Падляшшы. Усюды спектакль вельмі пазітыўна ўспрымаўся гледачамі.

Паводле “Радзё Рацыя”

У ТАРТУ ЎТВАРЫЛАСЯ СУПОЛКА ТБМ

Арганізацыйны сход Суполкі Таварыства беларускай мовы Тартускага ўніверсітэта адбыўся 20 верасня 2011 года. Заснавальнікамі суполкі былі беларускі студэнт Тартускага ўніверсітэта Ігар Случак, студэнтка з Эстоніі Наталія Дзямідава-Ранет і студэнт з Расіі Раман Голубеў.

“Статут ТБМ прадугледжвае, што сябрамі ТБМ могуць быць і замежныя грамадзяне, а суполкі могуць утварацца не толькі ў Беларусі, але і за мяжой. Паводле гэтых правілаў дастаткова трох чалавек, каб арганізаваць суполку, што мы і зрабілі.

Тое, што суполка ўтварылася ў Тартускім ўніверсітэце, не павінна выклікаць здзіўлення – тут вучыўся бацька-заснавальнік БНР Антон Луцкевіч, першы прэзідэнт Беларускай акадэміі навук Усева-

лад Ігнатоўскі, Радаслаў Астроўскі, князі Радзівілы, кола студэнтаў-аўтараў газеты “Наша Ніва” і яшчэ не менш за 2200 этнічных беларусаў. Мы проста працягваем традыцыі беларускага руху ў Тарту. Спадзяюся, суполка будзе і далей павялічвацца, мы будзем працаваць у гэтым накірунку”, – адзначыў Ігар Случак.

Старшынёй Суполкі ТБМ Тартускага ўніверсітэта быў абраны Ігар Случак. Ён таксама быў абраны дэлегатам, які прадставіць суполку на беларускім рэспубліканскім сходзе ТБМ. Сход павінен адбыцца ў гэтым годзе.

Дакументы арганізацыйнага сходу Суполкі ТБМ Тартускага ўніверсітэта ў адпаведнасці са Статутам ТБМ былі накіраваны ў Беларускаю рэспубліканскую арганізацыю ТБМ для пастаноўкі суполкі на ўлік.

Ігар Случак

У МАСКВЕ ПРАЙШЛА СВЯТОЧНАЯ ВЕЧАРЫНА З НАГОДЫ ДНЯ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕНСТВА

Нацыянальна-культурная аўтаномія “Беларусы Масквы” 8 верасня правяла вечарыну з нагоды Дня беларускага пісьменства. Тэма імпрэзы – “Мінулае, сучаснасць і будучыня беларускай мовы”.

Пра свае ўражанні ад мерапрыемства напісаў адзін з прысутных Алесь Чайчыц: “Было вельмі прыемна і нязвыкла бачыць цалкам і стоадсоткава беларускамоўнае мерапрыемства пад чырвона-зялёным сцягам. Звычайна на падобных вечарынах, калі нехта прамаўляе па-беларуску, ты сядзіш і баішся, што ў нейкі момант чалавеку не хопіць беларускай лексікі, і ён папросіць прабачэння. Карэта ператворыцца ў гарбуз, а чалавек працягне прамову па-руску. Тут такога не было”.

На вечарыне выступілі

прадстаўнікі беларускіх дзяржаўных устаноў, распавялі, што прыкладна 20% найменшаў кніг у Беларусі выходзяць на беларускай мове і што беларуская дзяржава падтрымлівае перадушым якраз беларускамоўныя выданні.

Выступіў пісьменнік Іван Карэнда з цікавай міні-лекцыяй пра гісторыю беларускага кнігадрукавання і працягаў некалькі сваіх вершаў. Намеснік старшыні Аўтаноміі Раман Чырвонцаў зачытаў выдатныя вершы розных аўтараў, у тым ліку Віктара Шніпа, Анатоля Сыса.

Падчас вечарыны дэманстраваліся тэматычныя відэаролікі пад музыку “Старога Ольсы”, адбылося выступленне беларускага фальклорнага ансамбля “Кірмаш”.

Паводле “Нашай Нівы”

ДЗЕНЬ БЕЛАРУСКАЙ ВАЙСКОВАЙ СЛАВЫ АДЗНАЧЫЛІ Ў ЛЬВОВЕ

Дзень Беларускай Вайскавой Славы адзначылі 8 верасня ў Львове. Святочныя мерапрыемствы адбыліся з ініцыятывы старшыні Руху салідарнасці “Разам” Вячаслава Сіўчыка пры падтрымцы ўкраінскіх партый і арганізацый.

Марафон святкавання пачаўся ад самага ранку літургіяй за воінаў Вялікага Княства Літоўскага і асвячэннем бел-чырвона-белага сцяга і герба “Пагоня” ва ўніяцкай Царкве Маці Божай Нястомнай Помачы.

Уніяцкія святары айцец Антон і брат Сяргей правялі боскую літургію на роднай мове.

Затым дэлегацыя з Мінска абмеркавала план дзейнасці Беларускага цэнтра – нядаўна зарэгістраванай у Львове арганізацыі, якая ставіць сваёй мэтай развіццё ўкраінска-беларускіх сувязяў. Ініцыятарам стварэння Цэнтра і яго старшынёй з’яўляецца

Вячаслаў Сіўчык, які вымушаны пакуль заставацца ва Украіне. У прэс-канферэнцыі ў львоўскім прэс-цэнтры ўзялі ўдзел старшыня “Правага Альянсу” Юрась Карэцкі, старшыня “Руху Салідарнасці “Разам” Вячаслаў Сіўчык і намеснік старшыні Аляксандр Макаеў, мастак Алесь Пушкін, брат палітвязня Мікалая Статкевіча Аляксандр Статкевіч.

Пасля канферэнцыі беларуская дэлегацыя правяла перамовы з кіраўнікамі львоўскай абласной і гарадской радаў, дзе былі выпрацаваны канструктыўныя рашэнні адносна ўкраінска-беларускага супрацоўніцтва. Прадстаўнікі львоўскай абласной Рады абвясцілі прысутным, што 6 верасня была створана дэпутацкая група ў падтрымку незалежнасці і дэмакратыі ў Беларусі.

Працягнула святочную праграму моладзевая акцыя “Беларускай сімволікі”

ля гарадской Ратушы. Удзельнікі мерапрыемства нагадалі пра сумеснюю перамогу ўкраінскіх і беларускіх войскаў на чале з Канстанцінам Астрожскім у бітве з маскоўскім войскам.

Завяршылася святкаванне Дня Беларускай Вайскавой Славы ўрачыстым пая-

джэннем, на якім выступілі дэпутаты Украінскай Рады, прадстаўнікі розных палітычных партый і арганізацый, дзеячы нацыянальна-вызвольнага руху Украіны.

Святочны настрой усім прысутным стварыў беларускі бард Зміцер Бартошкі.

Паводле “Новага часу”

ВІНШАВАННІ

ВІНШАВАННІ СЯБРАЎ ВЯЛІКАЙ РАДЫ

Маем гонар павіншаваць з днём нараджэння сябраў Вялікай Рады Згуртавання беларусаў свету “Бацькаўшчына”, якія нарадзіліся ў кастрычніку: **Антон Астаповіч, Валерыя Герасімава, Дзмітрыя Падсадчыка, Алеся Шатэрніка, Алега Якшэвіча** (Беларусь), **Валерыя Казакова, Уладзіміра Астапука, Геннадзя Леха, Вольгу Галанава** (Расія), **Паўла Марозава** (Эстонія). Жадаем вам моц-

нага здароўя, дабрабыту, цеплыні і падтрымкі блізкіх і сяброў, плёну ў працы.

*Управа МГА
“ЗБС “Бацькаўшчына”*

Дзень Беларускай Вайсковай Славы ў Варшаве

Святочнае шэсце ў гонар беларускай перамогі ў бітве пад Оршай прайшло ў польскай сталіцы 8 верасня. Арганізатарам мерапрыемства выступіла Беларускае Нацыянальнае Памяць.

Больш за 30 чалавек спачатку сабраліся каля помніка Шарлю дэ Голію, а пасля рушылі шэсцем да памятнай дошкі ў гонар беларускага вайсковага дзеяча Станіслава Булак-Балаховіча, дзе з правай выступілі старшыня БНП Анатоль Міхнавец.

“Еўрапады”

БЕЛАРУСКІЯ ПЕСНІ ГУЧАЛІ НА СВЯЦЕ ВІШНЁВАГА ПІРАГА Ў САМАРСКОЙ ВОБЛАСЦІ

На традыцыйным свяце Вішнёвага пірага ў вёсцы Шыраева, што ў Самарскай вобласці Расіі, гучалі беларускія песні ў выкананні артыстаў тальяцкага ансамбля “Купалінка”.

Свята праходзіла ўжо ў пяты раз. Наогул фестываль вельмі папулярны сярод вяскоўцаў, на яго прыязджае заўсёды шмат гасцей з усёй вобласці. Падчас фестываля працуюць цікавыя выставы, на якіх госці знаёмяцца з “ягаднай” творчасцю. А на фестывальнай сцэне пад адкрытым небам выступаюць фаль-

клорныя калектывы. Сёлета сярод іх быў і ансамбль беларускай песні тальяцкіх беларусаў “Купалінка”.

“Бачна было, што выступленне калектыву спадабалася глядачам, зацікавіла іх, – гаворыць старшыня нацыянальна-культурнай аўтаноміі беларусаў у Тальяці “Нёман” Людміла Дзёміна. – Бо не кожны ж дзень расіяне чуюць народныя і сучасныя беларускія песні, мову, знаёмяцца з нацыянальнымі касцюмамі суседзяў”.

Паводле “Голасу Радзімы”

НАВІНЫ ДРУКУ

КНИГА БРЫТАНСКАГА ПРАФЕСАРА ПРА СУЧАСНУЮ АЙЧЫННУЮ ЛІТАРАТУРУ ВЫЙШЛА ПА-БЕЛАРУСКУ

Кнігу Арнольда Макміліна, прафесара Школы славістыкі і ўсходнеўрапейскіх даследаванняў Лонданскага ўніверсітэта, спецыяліста па беларускай культуры ў Вялікабрытаніі, “Пісьменства ў халодным клімаце: Беларускае літаратура ад 70-х гг. XX ст. да нашых дзён” пераклалі на беларускую мову. Выданне 910-старонкавага тома ажыццявіла беластоцкае выдавецтва Orthdruk.

Арыгінальнае англамоўнае выданне “Writing in a Cold Climate: Belarusian Literature from the 1970s to the Present Day” пабачыла свет напачатку 2010 года. Яго прэзентацыя прайшла падчас V Міжнароднага кангрэсу беларусістаў, куды брытанскі прафесар наведваўся разам са сваёй ёмістай працай.

Паводле прызнання самога Арнольда Макміліна, праца над гэтай кнігай заняла ў яго не менш за шэсць гадоў. Яе структуру сам аўтар у інтэрв’ю “Радзіма Свабода” ахарактарызаваў наступным чынам: “Я пачынаю са Стральцова, потым

ідзе раздзел пра Барадзіліна – гэта самыя выбітныя пісьменнікі старэйшага пакалення. Потым – “Тутэйшыя”, іх сучаснікі і асобна – Анатоль Сыс, Уладзімір Някляеў, Адам Глобус і Уладзімір Арлоў. Во, я забыўся пра самага важнага – Алесь Разанава. Я хацеў бы напісаць сур’ёзную кнігу пра Васіля Быкава, але ёсць праца Зінаіды Гімелевіч. <...> Потым у маёй кнізе ідуць сучаснікі Бумбамліту, потым – яшчэ драматургі і правінцыяналі літаратура. І заканчваю я Андрэем Хадановічам, бо хацеў закончыць на вясёлай ноте”.

Прэсавае служба СБП

Арнольд Макмілін нарадзіўся 21.06.1941 у горадзе Нью-Касл-Элен-Тайн (Вялікабрытанія). З 1987 года – прафесар Школы славістыкі і ўсходнеўрапейскіх даследаванняў Лонданскага ўніверсітэта. У 1991 годзе пачаў выкладаць там курс лекцый “Уводзіны ў беларускую культуру: мова, літаратура, гісторыя”. Аўтар шматлікіх артыкулаў пра дзеячай беларускай культуры і літаратуры, а таксама кніг “Слоўнік беларускай літаратурнай мовы XIX стагоддзя”, “Гісторыя беларускай літаратуры ад яе вытокаў да нашых дзён” і інш. Пераклаў на англійскую мову (разам з Верай Рыч) паэму “Тарас на Парнасе” і іншыя творы беларускай літаратуры.

Беларусы ў свеце

№9 (114), верасень 2011

Інфармацыйны бюлетэнь
МГА “ЗБС “Бацькаўшчына”.
Распаўсюджваецца на правах
унутранай дакументацыі.

Меркаванні аўтараў могуць не супадаць з думкай рэдакцыі.

Падрыхтоўка матэрыялаў і

вёрстка – Т. Печанко

Адказныя за нумар –

Н. Шыдлоўская, А. Макоўская

Наклад 250 асобнікаў

БЕЛАРУСКІ КАЛЯНДАР ПАМЯТНЫХ ДАТ НА КАСТРЫЧНІК 2011

1 кастрычніка – 90 гадоў таму, у 1921-м, па ініцыятыве дзвінскага таварыства “Бацькаўшчына” створаны Беларускае аддзел пры міністэрстве асветы Латвіі – нацыянальна-культурная ўстанова (дзейнічала з перапынкамі да 1934 г.).

4 кастрычніка – 30 гадоў таму, у 1981-м, памёр біскуп Часлаў Сіповіч (1914 – 1981), рэлігійны і грамадскі дзеяч эміграцыі ў Вялікабрытаніі.

8 кастрычніка – 110 гадоў таму, у 1901-м, нарадзілася Апалянія Савёнак (дзев. Раткевіч) (1901 – 1982), настаўніца, пісьменніца, дзеяч эміграцыі ў ЗША.

9 кастрычніка – 95 гадоў таму, у 1916-м, нарадзіўся Віталь Кажан (1916-2004), грамадскі і вайсковы дзеяч, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне і ЗША.

17 кастрычніка – 35 гадоў таму, у 1976-м, у Бэнтан-Харбар (Мічыган, ЗША) памёр Радаслаў Астроўскі (1867-1976), грамадска-палітычны дзеяч, педагог, Прэзідэнт Беларускай Цэнтральнай Рады, дзеяч эміграцыі ў Нямеччыне, Вялікабрытаніі і ЗША.

18 кастрычніка – 20 гадоў таму, у 1991-м, Вярхоўны Савет прыняў Закон “Аб грамадзянстве Рэспублікі Беларусь”.

25 кастрычніка – 65 гадоў таму, у 1946-м, у Парыжы заснавана Беларускае Грэка-Каталіцкае Місія на чале з рэктарам айцом Львом Гарошкам.

25 кастрычніка – 20 гадоў таму, у 1991-м, у Нью-Йорку памёр Антось Галіна (сапр. Міхась Міцкевіч) (1897-1991), пісьменнік, грамадскі дзеяч эміграцыі ў ЗША, брат Якуба Коласа.

29 кастрычніка – 15 гадоў таму, у 1996-м, у Празе на Градчанах устаноўлены помнік Францыску Скарыну, а на будынку нацыянальнай чэшскай бібліятэкі Клеменціум – памятная дошка ў гонар беларускага першадрукара.

Адрас рэдакцыі:
вул. Рэвалюцыйная, 15, г. Мінск 220030,
Рэспубліка Беларусь
www.zbsb.org
zbsb@tut.by

тэл./факс (+375 17) 200-70-27